

ΣΤΟ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ...

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΡΟΔΟ

Αλλοδαποί μαθητές σε έρευνα του ΑΠΘ: «Ζήσαμε τον ρατσισμό στο πετσί μας»

Του ΝΙΚΟΥ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

«Όταν ήμουν στην πρώτη δημοτικού, επειδή ήταν μόλις δύο-τρεις μήνες που έφτασα στην Ελλάδα, δεν ήξερα τη γλώσσα καλά. Η δασκάλα που είχα δεν με βοηθούσε αρκετά για να προχωρήσω κι εγώ με τα άλλα παιδιά. Πάντα πρόσεχα τα παιδιά που ήταν από 'δώ. Έτσι, μ' άφησε στην ίδια τάξη. Ποτέ δεν την κατάλαβα» (Μαρίνα, Ρωσία).

«Ο ρατσισμός μέσα απ' τα μάτια των παιδιών», της φιλόλογου Ευτυχίας Δημητριάδου, και το λεύκωμα «Ζωγραφίζω και μιλώ για τη φιλία στις γλώσσες του σχολικού μας κόσμου», της καθηγήτριας Γαλλικών Ευαγγελίας Κισλά, αποτελούν εξαιρετικές εργασίες, που αποτυπώνουν τα προβλήματα και προτείνουν λύσεις για τα παιδιά παλιννοστούντων κι αλλοδαπών στο ελληνικό σχολείο.

Είναι μέρος επιστημονικού έργου που εκπονήθηκε από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με τη συμμετοχή 260 γυμνασίων όλης της χώρας, 16 χιλιάδων αλλοδαπών μαθητών και 4,5 χιλιάδων εκπαιδευτικών.

Η εργασία της κ. Δημητριάδου, με τη συνεργασία της συναδέλφου της Πόπης Κυρμελίδου, υλοποιήθηκε στο 32ο γυμνάσιο Θεσσαλονίκης. Στόχος, η κατανόηση και εξάσκηση των παιδιών στην παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου. Το συγκεκριμένο

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

Εστω και ανορθόγραφα, ο 16χρονος Μπρούνο περιγράφει την πορεία του από την ημέρα που πρωτοήρθε στην Ελλάδα, ενώ μαθητές από διάφορες χώρες καταγράφουν στο λεύκωμα τις δυσκολίες προσαρμογής τους στα ελληνικά σχολεία

σχολείο έχει υψηλό ποσοστό παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών, με χώρες προέλευσης την Αλβανία, τη Γεωργία, τη Ρωσία, τη Βουλγαρία και την Αρμενία.

«Το έναυσμα ήταν κάποια απ' τις ενότητες του σχολικού βιβλίου της νεοελληνικής γλώσσας, με τίτλο "Είμαστε όλοι ίδιοι, είμαστε όλοι διαφορετικοί". Τα παιδιά μελέτησαν κατά ομάδες τα κείμενα του βιβλίου του Γκατζμέντ Καπλάνι "Μικρό ημερολόγιο συνόρων", με θέμα την ψυχολογία του μετανάστη. Ακολούθησε συζήτηση, κατά την οποία αποσαφηνίστηκε ο όρος ρατσισμός. Στη συνέχεια εξασκήθηκαν στην παραγωγή γραπτού λόγου με θέμα «Περιγράψτε μια εμπειρία ρατσιστικής συμπεριφοράς που ζήσα-

τε εσείς οι ίδιοι ή κάποιο πρόσωπο του οικογενειακού ή φιλικού σας περιβάλλοντος», εξήγησε η κ. Δημητριάδου.

Κι όπως λέει, «οφείλω να ομολογήσω ότι τα γραπτά που ήρθαν στα χέρια μας ήταν εκπληκτικά. Η σχέση εμπιστοσύνης που αναπτύχθηκε με τις συζητήσεις που προηγήθηκαν, έφεραν στο φως περιστατικά που μας συγκίνησαν και μας προβληματίσαν».

Ο ...Τούρκος

«Όταν πρωτοπήγα στο γυμνάσιο, όλοι νόμιζαν ότι είμαι από την Τουρκία. Όσοι με έβλεπαν, καθηγητές και μαθητές, δεν έλεγαν ο Σουκρής ή ο μαθητής, έλεγαν ο Τούρκος» (Σουκρής,

μουσουλμάνος).

«Από την πρώτη ως την τρίτη δημοτικού, όλοι με αντιμετώπιζαν σαν ένα σκουπίδι. Ενωθα χάλια. Όλοι είχαν φίλους εκτός από μένα. Το χειρότερο ήταν ότι κάποιο παιδί με απειλούσε. Η μητέρα μου με πήγαινε ως την πόρτα του σχολείου και μετά τριγυρούσα μόνη στους δρόμους. Ένα πράγμα δεν καταλαβαίνω. Όλοι έχουμε ίσα δικαιώματα. Τι μαύρος, τι άσπρος, τι χριστιανός, τι μουσουλμάνος, τι Έλληνας, τι Αλβανός. Όλοι είμαστε άνθρωποι» (Βασιλική, Αλβανία).

Μια άλλη εργασία εκπονήθηκε από την καθηγήτρια Ευαγγελία Κισλά και τον συνάδελφό της Βασίλη Κοντογυλίδη στο Γυμνάσιο Γενναδίου, στη Νότια Ρόδο. Στον δήμο υπάρχουν μόλις 1.500 μόνιμοι κάτοικοι, ενώ οι ανάγκες σε εργατικό δυναμικό ανέρχονται σε 1.900 άτομα. Η περιοχή έχει έντονα πολυπολιτισμικό χαρακτήρα.

Το σχολείο είναι γυμνάσιο με λυκειακές τάξεις, όπου φοιτούν 140 μαθητές, εκ των οποίων 60 αλλοδαποί και τρεις παλιννοστούντες. Η καταγωγή των μαθητών είναι από 12 χώρες: Αίγυπτο, Αλβανία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Ελλάδα, Ινδία, Καναδά, Κογκό, Μεγάλη Βρετανία, Ρουμανία, Ρωσία και Σερβία.

«Τα παιδιά δέχτηκαν πολύ θετικά τις προτάσεις μας και με ενθουσιασμό εξέφρασαν τα προσωπικά τους βιώματα, αρκετά οδυνηρά πολλές φορές. Η γνώμη μας είναι ότι ο ενθουσιασμός τους οφείλεται στο ότι μάλλον για πρώτη φορά ένιωσαν ότι "κάποιος τους ακούει"», τόνισε η κ. Κισλά.

Αποτέλεσμα;

Ένα λεύκωμα 50 σελίδων, με δικό του «λεξικό», ζωγραφίες, σκέψεις, φωτογραφίες και καταθέσεις ψυχής. Είναι χαρακτηριστικά τα κείμενα των παιδιών, όπου με αφοπλιστική ειλικρίνεια περιγράφουν τις ομορφιές της φιλίας, θυμίζοντας και σε μας τους μεγάλους αξίες που ίσως λησμονήσαμε, αλλά και τις δυσκολίες που συνάντησαν.

Ο Μπρούνο, σήμερα 16 χρόνων, έφθασε πέρυσι τέτοια εποχή στο Γεννάδι, στην Α' Γυμνασίου και δεν ήξερε να μας πει ούτε καλημέρα στα ελληνικά. Σήμερα καταθέτει το πιο ελπιδοφόρο μήνυμα για τη συνέχιση τέτοιων δράσεων:

«Όταν ήρθα εδώ στην Ελλάδα δεν είμουν ευτιγίζμενος γιατί δεν ήξερα κανέναν μετά όταν πήγα στο σχολείο γνώριζα πολλούς φίλους και φίλες και καθηγητές και με βοηθούσαν πολύ για να μάθω ελληνικά και άλλα πράγματα. Και τώρα ήμια ευτιγίζμενος».

ΛΙΜΟΚΤΟΝΙΑ...

«Η διεθνής κρίση δεν είναι μόνο χρηματοπιστωτική αλλά και επισιτιστική. Με λιμοκτονία απειλούνται περισσότεροι από 900 εκατομμύρια άνθρωποι, όπως προειδοποιούν δύο έρευνες που δημοσιοποιήθηκαν με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Διατροφής: η μία από τον Οργανισμό Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO) και η άλλη από τον βρετανικό εδησεογραφικό οργανισμό BBC»...

«Είναι ενδεικτικό ότι επιπλέον 119 εκατομμύρια άνθρωποι σε ολόκληρο τον πλανήτη βρέθηκαν σε κατάσταση έσχατης ένδειας κατά τη διάρκεια του 2008 εξαιτίας της κατακόρυφης ανόδου των τιμών βασικών τροφίμων, όπως το ρύζι και τα δημητριακά. Τα δύο τρίτα των πολιτών των Φιλιππίνων, του Παναμά, της Κένυας και της Νιγηρίας εμφανίζονται αναγκασμένοι να περικόψουν την εξαιρετικά λιτή διατροφή τους, ενώ και σε άλλες -κυρίως αφρικανικές- χώρες οι κάτοι-

κοι στρέφονται σε φθηνότερα και κατά συνέπεια χαμηλότερης ποιότητας τρόφιμα».

«Και στον ανεπτυγμένο κόσμο όμως η πλειονότητα του πληθυσμού δηλώνει δυσαρεστημένη ως προς την αποτελεσματικότητα της εφαρμοζόμενης πολιτικής για το θέμα της μείωσης των τροφίμων πρώτη ανάγκης. "Η συνεχιζόμενη χρηματοοικονομική κρίση επισκίασε το οξύ πρόβλημα των αυξημένων τιμών των τροφίμων αλλά και των καυσίμων" επισημαίνει ο Νταγκ Μίλερ, επικεφαλής της εταιρείας ερευνών GlobeScan που διεξήγαγε την έρευνα για λογαριασμό του BBC».